

Lateraal Denken – bijeenkomst 17 augustus '09

Aanwezigen: Giel • Mark • Evert • Han

Giel leidt de avond in. Hij vermeldt dat we vanaf de volgende keer met nieuwe, verfijndere denkmethodes aan de slag gaan. Vanavond komen we er na de vakantieperiode weer even in met vertrouwde oefeningen.

A. Opwarm-oefening: de PMI-methode

Stelling: *“Hoe langer je busreis duurt, des te minder je betaalt.”*

→ Een goede inkomer, waarop vrij veel pluspunten, minpunten én interessante punten naar voren worden gebracht. We doen de oefening hardop, waardoor we elkaar meteen op nieuwe ideeën kunnen brengen. Grappig om te zien, dat pluspunten tegelijk minpunten kunnen zijn: als mensen minder betalen door langer in de bus te zitten, gaan waarschijnlijk veel mensen voor lange afstanden met de bus i.p.v. de auto (= pluspunt: goed voor milieu), maar zullen ook veel mensen onnodig lange reizen maken, waardoor meer benzine wordt verbruikt (= minpunt: slecht voor milieu).

B. De AMK-methode

Probleemstelling 1: *“De buurman laat iedere dag zijn auto in een andere wasstraat wassen. Waarom?”*

Probleemstelling 2: *“Een analfabeet bestelt tien boekenkasten bij de IKEA. Waarom doet hij dat?”*

→ We doen ook deze oefeningen hardop. Er komen veel verklaringen op, het is opvallend hoeveel mogelijkheden er zijn met zulke vraagstukken. Het is mooi om te zien dat we vanuit heel verschillende invalshoeken antwoorden proberen te bedenken. De analfabeet uit stelling 2 zou zich bijvoorbeeld kunnen hebben vergist, maar ook heel doelbewust zijn bestelling kunnen hebben geplaatst. Beide invalshoeken leveren weer diverse mogelijkheden op.

C. Associatief denken

Stelling: *“Met ons vieren hebben wij vier weken vakantie. We hebben in totaal slechts 10 euro te besteden. Hoe kunnen we toch vier weken lang vakantie houden?”*

→ Eerst noteert ieder voor zich de meest voor de hand liggende ideeën die boven komen. Die noemen we vervolgens op, en dan blijkt dat iedereen met heel andere oplossingen komt. Dat is verrassend, omdat iedereen voor zichzelf dacht de meeste mogelijkheden wel te hebben genoteerd. Sommige ideeën overlappen elkaar, maar de invulling is toch weer heel anders (bijvoorbeeld de kamer heel anders inrichten door alle spullen te verplaatsen, of met lappen een tent nabootsten in de kamer: beide ideeën gaan over het herinrichten van de ruimte).

We vragen ons af, of er met behulp van de associatieve methode nog wel zoveel meer mogelijkheden zullen blijken te komen.

→ Het idee is, dat we eerst twintig minuten lang gaan divergeren, om daarna twintig minuten te gaan convergeren.

Na het maken van twee associatielijsten bij de woorden *vakantie* en het willekeurig gekozen associatiewoord *boemerang*, en het verbinden van woorden uit beide lijstjes, nemen we steeds drie minuten om de twee betreffende woorden aan de vraagstelling te koppelen en zo tot mogelijke oplossingen te komen. Een paar dingen vallen daarbij op:

- Als Mark – die de tijd bijhoudt – zegt: “Nog dertig seconden”, valt de waterval aan ideeën vaak stil. We testen dit, door de denktijd te verkorten tot twee minuten, maar dan gebeurt hetzelfde. Als hij niets zegt, blijken we zonder problemen zelfs drie-en-een-halve minuut onbelemmerd door te kunnen gaan met het noemen

van mogelijkheden. Kennelijk moet een creatief proces niet worden verstoord door een al te nadrukkelijke beperking in tijd.

- Het valt ook op, dat de ideeën die in deze associatieve ronde opkomen, vaak kortdurende oplossingen als inhoud hebben, terwijl de meer voor de hand liggende ideeën die in de eerste ronde bovenkwamen, vaak gingen over hoe we de volledige vier weken konden vullen.

Het convergeren blijkt niet uit de verf te komen, doordat de ideeën zo totaal divers zijn. Er komen door de associatieve methode uiteindelijk toch nog veel meer oplossingen dan we na de eerste ronde hadden verwacht.

Enkele verrassende oplossingen uit de associatieve ronde:

- Een globe-spel verzinnen en spelen, waarbij we in de talen gaan spreken van de landen die we passeren op onze rondreis over de wereld via Australië en weer terug.
- Gratis proefritten maken in gloednieuwe auto's bij diverse autoleveranciers.